

В УКРАЇНІ ПОЧАЛАСЬ ПЕРЕДВИБОРЧА КАМПАНІЯ

Київ (УАП). — У п'ятницю, 3-го листопада, тут в районі центрального республіканського стадіону відбувся мітинг громадськості на тему: "Через демократичні вибори — до демократичної держави".

Мітинг, в якому взяло участь біля 25,000 осіб, організував НРУП, як підкреслює представник секретаріату НРУП Петро Кагуй. Саме цю акцією почав свою передвиборчу кампанію НРУП.

Виступало багато представників НРУП — Михайло Горинь, від УГС — Олександр Шевченко, від СНУМ — Дмитро Корчинський, а також Юрій Бадзьо. Зчитано Маніфест Руху. Майже всі питання торкалися передвиборчої кампанії. Виступив Дмитро Поїзд голова Правничої комісії при НРУП.

Надішла інформація про те, що в Червонограді греко-католикам передано одну церкву.

У Донецькому засновано вільні профспілки

Варшава (УАП). — У неділю, 26-го листопада в Донецькому відбулися установчі збори незалежної громадської організації Вільні Профспілки.

Визначено склад регіональної Ради. Головою міського комітету організації обрано шахтаря Володимира Сітмаса, який водночас є головою страйкового комітету шахти імені газети "Соціалістичний Донбас". Заступником голови обрано Олексія Кудряшова.

В роботі установчих зборів взяли участь представники НРУП, "Меморіалу" та інших незалежних громадських організацій.

"Вільні профспілки" створено з метою реальної підтримки працівників і для заміни офіційних профспілок.

Слід також підкреслити, що Донецькі регіональні вільні профспілки є філією Всесоюзної асоціації, яка носить подібну назву і яку створено 1978 року Володимиром Клебановим, Віктором Лучковим і Анатолієм Поздняковим.

Д-р В. Мороз доповідав в Кольорадо і Вайомінгу

3 кінцем жовтня цього року д-р Валентин Мороз виступив з доповідями на тему "Союз чи роз'єднання? Нації в Союзі чи в боротьбі за свободу і незалежність". Виступи відбулися в Денверському університеті, університеті Кольорадо у Боулдері, Кольорадському державному університеті Форт Коллінс, і Вайомінг університеті в Ларамі.

Прелюдент на підставі історичних фактів подав чітку аналіз сучасних подій, проблем майбутнього СССР та ролі вільної України в світі.

Питання та відповіді після доповіді, в яких взяли участь професори, студенти та журналісти, були змістовні та на високому рівні.

Численні відгуки в місцевих газетах та радіо свід-

чать про кончечність і важливість подібних доповідей в неукраїнських скупченнях.

Поїздки д-ра В. Мороза організував проф. Євген Петрівський з Кольорадського університету.

СВЯТОЧНИЙ ПОЛУДЕНОК

Нью-Йорк. — 64-й Відділ Союзу Українок Америки влаштує святковий полуденок з нагоди 35-ліття свого заснування, який відбудеться в неділю, 17-го грудня ц.р., о 2-й год. по полудні в залі Українського Народного Дому, 142 Друга авеню. Передбачена присутність гостей з Львова Ольги Горинь. Вступ — 25 дол. від особи. Зголошення слати до 10-го грудня на адресу: Марія Даниш, 236, 5-та вул. Схід, Нью-Йорк, Н. Й. 10003.

Українці зустрічалися з Л. Валенсою в Чикаго

Чикаго (В.В.). — У своїй блискавичній поїздці по Америці за нещільні тижні, провідник "Солідарності" Лек Валенса зустрівся на один день у Чикаго, цьому другому по Варшаві за числом скупчень українців у світі. У суботу, 18-го листопада, був холодний день, але його розіграла американська "Польонія" своїм ентузіастичним привітанням справжнього речника сучасної Польщі та виявом сильного прив'язання до країни батьків і діда.

У жовтні мав приїхати до Чикаго Кардинал Глемп, але у зв'язку з відомою аферою довкола монастиря Кармеліток в Освенцімі та реакцією американських життів на заяву кардинала, він відкликав цю поїздку. Мабуть тому повині симпатії подвійно викинулися на електромонтера з Гданська.

Вранці тієї суботи, коли в Чикаго температура впала нижче нуля, представники місцевої "Польонії" зібравшись за окремими запрошеннями в готелі Інтерконтинентал Форум на зустріч з Валенсою. Було там близько 400 осіб, репрезентативні польських установ та організацій. Запрошено також представників інших східноєвропейських народів та життів, як також американців несподіваного походження, головне з профспілкового та бізнесового світу. Були присутніми також американські політики поль-

ського походження. Валенсу супроводило понад десяток діячів "Солідарності", серед яких були експерти з різних питань профспілкової й політичної діяльності.

Привітав Валенсу новий президент Польсько-американського конгресу — Н. Москаль, а частинною програмою керував його заступник Казімеж Лукомський. Представлено ряд промисловців і бізнесменів, які вже дали допомогу потребуючій Польщі в харчах, ліках та фабричному устаткуванні. Представник Мишиганського пенсійного фонду зголосив готовість закупити на 10 міль. дол. польських державних облігацій, що мають бути розплаті. Також іллінойська легіслатура прийняла закон, що цей стейт закупить тих же облігацій на 15 міль. дол. Губернатор Томсон додатково оголосив в час полуденку, що стейт Ілліноїї бажає відкрити у Варшаві торговельне представництво.

Окреме слово на зустрічі мав представник життів, що хвалив Валенсу й визволює процеси в Польщі, ніби заступаючи деякі неприємні висловлювання життівських речників про "атавістичний польський антисемітизм". Йому відгукнувся Валенса, підкреслюючи, що жити понесли найбільші втрати від нацизму, а поляки були щойно другою жертвою. Представивши кільканадцятьох представників схід-

ЗВЕРНЕННЯ

Нав'язуючи до нашого попереднього звернення у "Свободі" з 24-го листопада ц.р., хочемо нагадати, що 2-га Крайова Конвенція УАКР, що відбулася 21-22-го жовтня 1989 року, винесла ряд резолюцій, виконання яких доручила Екзекутиві УАКР.

Однією із цих резолюцій є допомога українському народові у його важких змаганнях за національне самозбереження та за відновлення народоправної державної форми — УНР. В обличчя найновіших подій в Україні, а саме в наслідок Установчих зборів Народного Руху України за Перебудову (НРУП), що відбулися в Києві 8-10-го вересня ц.р., громадської організації, що об'єднала всі національно свідомі й лючі товариства в Україні, такі як Спілка Письменників України, Українська Гельсінкська Спілка, Т-во "Меморіал", Т-во Української Мови ім. Т.Шевченка, "Зелений Світ" та багато інших політичних культурних і екологічних товариств, Конвенція УАКР закликає створити Всеукраїнський комітет, який провів би збірку фондів на поміч України. Конвенція запропонувала створити ядро такого комітету, проголосити про це в пресі і поширити його на дійсно загально громадській базі та покликати до життя Контрольну комісію для нагляду над розподілом зібраних фондів.

Виконуючи цю постанову Конвенції і на заклик представників України, зокрема голови Київської регіональної НРУП, члена з'їзду народних депутатів СССР, Володимира Яворівського, Екзекутива УАКР закликає усі громадські організації делегувати своїх представників, а також діячів-членів нашої спільноти на установчі збори для створення Всеукраїнського комітету для збіркової кампанії фондів на поміч України.

Сходини відбудуться у неділю, 10-го грудня ц.р., в Нью-Йорку, в приміщенні НТШ, 63 Четверта авеню, о год. 1:30 по полудні.

Нехай не буде поміж нами ані однієї особи чи організації, яка б не відгукнулася допомогти на поклик України у її вирішальний час.

Екзекутива УАКР

В ТОРОНТО ВІДБУЛАСЯ ПЛАСТОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

Торонто. — Тут в Пластовому Домі відбулася в дні 23-26-го листопада ц.р. конференція голів і представників Крайових Пластових Старшин у вільному світі і осія Пластового Конгресу, присвячена питанням "Україна і Пласт". В конференції, яку підготувала Головна Пластова Булава, взяли участь голови КПС в Канаді і ЗСА пл. сен. Орест Джулинський і Ольга Кузьмич, голова КПРади у Великобританії пл. сен. Ярослав Гавриш і заступник голови КПС пл. сен. Іван Кулик та представники КПС в Німеччині, референт ка УСП пл. сен. Оксана Чорний, як теж численні представники з Канади і ЗСА та члени ГПБулави.

В першому дні відбулася пленарне засідання ГПБ з представниками поодиноких країн, а три далші дні

посвячено всесільному питанню нових подій в Україні та спроб заснування там пластової організації, як також способів допомогти українським пластовим організаціям, які існують у шістьох країнах вільного світу.

Конференція була поділена на п'ять окремих сесій, в яких першою темою була Україна сьогодні. В другій обговорено події в Україні, вплив їх на діаспору і питання чи пластуни готові дати Україні потрібну допомогу. В третій сесії головною темою був Пласт сьогодні, де зроблено аналіз стану Пласту на сьогоднішній день та звітано акції пластунів у допомозі сучасній Україні. У сесії четвертій п.н. "Пласт завтра" обговорено потрібні зміни в Пласті і можливості організаційної перебудови, як також посилення пластової програми у відношенні до подій в Україні. В неділю, 26-го листопада ц.р., на заключній сесії зроблено підсумки і рекомендації, які передано до Головної Булави для остаточного вирішення.

Програма конференції була незвичайно багата і численними прелюдентами, провадив її вміло і справно голова Дослідно-планувальної комісії пл. сен. Юрій Слюсарчук, а програму підготувала пл.сен. Лариса Ониськевич.

Учасники Конференції мали честь вітати між собою щойно прибулого до Канади відомого літературознавця і поета Євгена Сверстюка, члена НРУП, який виступав на першому з'їзді із доповіддю. В безпосередній розмові пластові провідники могли познайомитися із Є. Сверстюком, а на прохання голову ГПБ пл. сен. Орест Гаврилюк приймав гостей пластову лелілку. Увечері першого дня конференції учасники з цікавістю оглядали монтаж відеофільмів з останніх подій в Україні, який підготував пл. сен. Петро Соколь. Зокрема цікаві були фільми із перебігу з'їзду НРУП і першого відомого роки Листопадового свята у Львові.

В суботу, 25-го листопада відбулася спільна вечеря усіх учасників конференції з провідними членами громадського життя в Торонто. Вечерю вела ст. пл. Христина Машів, а темою була справа НРУП та інших акцій в Україні. Там присутні довідалися про створення в Канаді Товариства

(Закінчення на стор. 4)

(Закінчення на стор. 3)

ВІДБУЛАСЯ ЗУСТРІЧ КЕРІВНИКІВ КРАЇН НАТО

Брюссель, Бельгія. — У понеділок, 4-го грудня, тут відбулася зустріч керівників держав, що входять у Північно-Атлантичний Об'єднаний Союз (НАТО). Президент ЗСА Джордж Буш інформував союзників про підсумки дводенних переговорів з президентом СССР Михайлом Горбачовим.

Зустріч відбулася за закритими дверима, однак після її закінчення міністер закордонних справ Голландії Ганс ван ден Брек повідомив журналістів, що голови держав-надають у принципі домовилися про проведення влітку наступного року конференції в Відні, на якій буде підписана угода про радикальне зменшення звичайних видів озброєнь в Європі.

Виступаючи пізніше на пресовій конференції, Буш заявив, що, не зважаючи на ряд ускладнень, що виникли під час його переговорів з Горбачовим, особисто він (Буш) впевнений в зацікавленості російського лідера до проведення реформ у Східній Європі і в самому Союзі.

На запитання про конкретні підсумки зустрічі Буш відповів, що він озвучив з поглядами Горбачова, а той, в свою чергу, дстав уявлення про американську позицію. За словами Буша, Горбачов був дуже серйозний і чудово поінформований. При обговоренні найширшого кола справ російський керівник не користувався ніякими записами.

Буш заявив також, що канцлер Західної Німеччини Гельмут Коль зі зрозумінням поставився до американської позиції, яка заключається в тому, що об'єднання Німеччини повинно бути поступовим і поступовим. Буш повторив чотири пункти американської програми:

- Об'єднання повинно відбуватися в результаті вільного волевиявлення німецького народу без постороннього втручання і без попередніх вказівок на те, в якій формі це об'єднання відбувається;

- Об'єднання ніяк не повинно відбитися на приналежності Німеччини до НАТО і Європейської Економічної Спільноти;

- Кроки в напрямі об'єднання повинні мати мирний і поєднаний характер;

- Гельсінкські договори, що стосуються післявоєнних кордонів в Європі, повинні дотримуватися, а будь-які зміни можуть відбуватися лише на договірній основі.

Буш заявив, що його ставлення до Горбачова за останній рік дуже змінилося. Президент, зокрема, відзначив розсудливість російського керівника в світлі останніх подій у Східній Європі. Разом з тим Буш заявив, що західний військовий союз повинен залишатися сильним і що американська війська будуть перебувати в Європі так довго, скільки цього побажають зацікавлені держави.

В АМЕРИЦІ

ПОЧИНАЄ РЕАЛІЗУВАТИСЯ 12-річний план побудови 80,000 нових помешкань у Нью-Йорку, який проголошено вже три роки тому колишній посади міста Едвард Кач. Вже закінчено реконструкцію 3,000 помешкань у найбільшій ділянці міста, наступні 13,000 знаходяться у стадії розбудови. Це є найбільша муніципальна програма в країні за останні 20 років. До 1993 року у місті буде відновлено та побудовано майже 47,000 помешкань, рент не буде перевищувати 500-600 дол. за місяць. Згідно з програмою, залишені будинки продаються за один долар групам або поодиноким будівельникам, які отримують субсидії від міста у формі 1-відсоткової позички. Відбуваю одного двокімнатного помешкання в середньому коштують 65,000 дол., місто субсидує 38,000 дол. Переважна більшість помешкань призначена для бездомних, людей на велфер та сімей, річний дохід яких менший від 19,000 дол.

ПРОДУЦЕНТИ, ВЛАСНИКИ ТЕАТРІВ та профспілки обговорюють план зменшення цін на квитки театральних вистав на Бродвею в Нью-Йорку, що дасть серйозним виставам більше шансів на успіх. Згідно з цим планом, три основні власники театрів на Бродвею — Шуберт і Нідерландер організації та Джуамсін театри, мали б визначити по одному театрові, де найдорожчі квитки коштуватимуть 24 дол., як вислід зменшення плати робітникам театрів в середньому на 25 відсотків. Сьогоднішня ціна квитків на немужчійні вистави на Бродвею досягає 40 дол. На думку продуцентів неспіх багатьох драматичних вистав пояснюється коштовністю квитків. Розмови щодо зменшення цін квитків провадяться вже понад рік, кінцеве рішення очікується в середині грудня.

УПРАВЛІННЯ ХАРЧАМИ і ліками, федеральна агенція відповідальна за якість і безпеку харчів, ліків і косметики, із все більшим зростанням відповідальності відчувала велику нестачу працівників. Адміністрація Роналда Регана намагалася обмежити поле діяльності цієї агенції, але у висліді промисловців, споживачів та Конгресу вимагали посилення впливу Управління харчами і ліками. У 1979 році кількість працівників агенції зменшилась з 8,000 на 7,500, з яких 400 осіб працює над АІДС, хворобою, про яку ще десять років тому не було відомо. Крім того, 675 працівників працює над 24-ма новими законами, які були введені після 1980 року. До нових обов'язків Управління харчами і ліками долучилася регуляція біотехнологічної індустрії.

У СВОЄМУ ЗВІТІ з інспекції ядерних підприємств і лабораторій Конгресова комісія повідомляє про недостатню контроль та охорону Ловренс Ливермор лабораторії ядерної зброї Каліфорнійського університету. В наслідок недогляду з лабораторії зникло 4,5 фунти плутонію, якого, за словами Едварда МекКалума, директора Департаменту енергетики, вистачить для однієї атомової бомби. У звіті вказано, що із усіх 26 підприємств і лабораторій ядерної зброї, Ливермор має найбільше доділків, що спричинили дуже серйозні шкоди.

ДЕМОГРАФІ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, що в останніх роках в країні спостерігається зростання міграції бідного населення негритянського походження із великих міст на їх околиці. На прикладі Чикаго, професор соціології Чикагського університету, Вілліам Вілсон, пояснює це явище тим, що негри вже не мають стільки можливостей, не мають безпеки у містах, де прожиттєва злочинність, наркоманія і безробіття. Середня класа та професіонали негритянського походження почали виїжджати з міст вже 20 років тому. Теперішня міграція бідного прошарку негритянського населення є скоріше втечею від небезпечних умов життя. Міграція безробітних негрів з Чикаго викликала зріст сімей на велфер у Вісконсині на 30 відсотків, що в середньому коштує 129 міль. дол. на рік. За останні три роки кількість сімей на велфер у Вісконсині зросла на 21,000.

УКРАЇНСЬКІ КАТОЛИЦЬКІ ЦЕРКВИ МАЮТЬ ПРАВО РЕЄСТРУВАТИСЯ

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О.К.) — Останні дні примусили навіть "Нью-Йорк Таймс" посвятити більше як звичайно місця українським проблемам у зв'язку з відвідинами Михайла Горбачова у Папи Івана Павла II.

І так в числі з суботи 2-го грудня ц.р. появилася стаття спеціального кореспондента "Нью-Йорк Таймс" Білла Келлера, який інформує, що вірні УКЦ в Україні повідомляють 1-го грудня ц.р. про заходи для реєстрації своєї церкви. Він відбув телефонічну розмову з Іваном Гелем, одним із речників УКЦ у Львові, який сказав, що дозвол уряду на реєстрацію УКЦ не каже, що станеться з усіми церквами та усім добром УКЦ, яке насильно відібрано після 1946 року. Він також заявив, що українські католики будуть домагатися не лише повної легалізації УКЦ, але також унезаваження "синаду" з 1946 року, яким УКЦ включено до Російської Православної Церкви.

Гельсінкський поінформував американського кореспондента, що львівська телевізійна станція подала ще у вівторок, 28-го листопада рішення визнати парафію УКЦ і його повторила місцева преса за підписом місцевого представника комітету для релігійних справ. Це рішення підтвердило агентство Ассошіейтед Пресс за словами Миколая Колесника з комітету для релігійних справ України. В часі Служби Божої в неділю, 26-го листопада, у Преображенській церкві у Львові священик і вірні рішили повернутися до католицької віри, — пише американський кореспондент, — авірні день і ніч перебувають у церкві, щоб її ім не відібрали. Далі Б. Келлер передає історію УКЦ в Україні і опозицію Російської Православної Церкви до легалізації УКЦ.

В числі за неділю, 3-го грудня ц.р., "Нью-Йорк Таймс" подає кореспонденцію з Риму свого постійного дописувача Клайда Гейбермена, в якій він інформує, що Кардинал УКЦ Мирослав Любачівський закликає окремим письмом усіх вірних в Україні реєструвати церкви та домагатися звороту усіх дібр УКЦ, які насильно відібрано та віддано Російській Православної Церкві.

В інтерв'ю, яке Патріярх Любачівський дав кореспонденту "Нью-Йорк Таймс" він висловив надію, що його вірні переберуть церкви, які раніше належали до УКЦ і заперечив будиному перебрання церков мали б відбуватися насильно, як підозріває православної мітрополит Ювеналій, що перебуває в Римі.

К. Гейбермен підкреслює у своєму репортажі, що сподівання представників УКЦ в Римі є дуже оптимістичні на підставі повідомлення з

України, що там УКЦерква буде мати рівні права з іншими церквами та що питання УКЦ було порушене в часі історичних відвідин М. Горбачова з Папою. Хоча після відвідин не було подано до відома, що УКЦ вповні призначена в Україні, однак Кардинал М. Любачівський вірить, що М. Горбачов обіцяє релігійну свободу усім католикам в СССР. В іншому випадку, — сказав Кардинал американському журналісту, — ніколи Папа Іван Павло II не був би погодився на відкриті стосунки з СССР. К. Гейбермен підкреслює, що таке розв'язання питання легалізації УКЦ може довести до одвертого конфлікту з РПЦ, яка є проти зміни існуючого стану, бо вона може втратити загарбні добра. Кардинал М. Любачівський сказав, що біля 80 церков в Україні заявили свій поворот до католицької віри.

У наслідок подій останніх днів в "Нью-Йорк Таймс" з датою понеділка 4-го грудня ц.р. появилася довгий та вищерпний репортаж Кевіна Сака про українських католиків в Нью-Йорку, де він із іншими репортерами був на Богослужбі в УКЦ св. Юра в неділю, 3-го грудня ц.р. Про сподівання українців-католиків говорив у своїй проповіді парох церкви св. Юра о.Патрік Пашак, ЧСВВ, а його слова з уваги на репортерів перекладено на англійську мову. Репортер цитує слова о. П. Пашака про радість і надію, яка вперше від чотирьох десятиріч запанувала поміж усіма вірними УКЦ в ЗСА. Цю саму радість висловлювали в недільних Богослужбах також парох інших українських католицьких церков в Нью-Йорку, але о. Олександр Гавкалюк, парох церкви св. Хреста в Квінсі, заявив журналістові, що треба бути обережним тому що "комуністи не завжди роблять те, що обіцяють". Таку обережність у спільній радості висловили також о. П. Пашак і парох церкви св. Івана у Вилпани о. Осип Панасюк. Далі репортер "Нью-Йорк Таймс" подає ще раз історію УКЦ в Україні, внаслідок чого масова еміграція українців до ЗСА, яка тепер нараховує понад мільйон осіб, була у великій мірі спричинена переслідуванням українських католиків в СССР і забороною релігійних практик.

Він зробив теж довше інтерв'ю з о. А. Гавкалюком та з емігрантським інженером Богданом Зарицьким, який приїхав сюди з України на відвідини, і його братином Юрієм Зарицьким. К. Сака інформує читачів свого щоденника, що в Нью-Йорку є сім українських католицьких церков, з яких найбільшою є церква св. Юра у Мангеттені. Репортер вміщує також велику світліну о. П. Пашака на тлі іконостасу церкви св. Юра.

У СВІТІ

БУНТ ФІЛІПІНСЬКИХ ВІЙСЬКОВИКІВ придушено після триденних боїв, є сотні вбитих та багато поранених серед цивільного населення та війська. Уряд Філіппін зробив що офіційно заяву, але одночасно ще 500 вояків повстанців сильно трималися на своїх позиціях у фінансовому дистрикті Манілі. Все ж таки, як стверджують присутні на місці кореспонденти засобів масової інформації, урядові війська мають ситуацію під контролем. Військовики своїм бунтом хотіли привернути увагу громадськості і політичного світу до важливості їхніх закидів президенту Коразон Акіно про неспроможність уряду придушити комуністичні бунти, зріст корупції серед її уряду та родини, як і загального поганого керівництва справами країни. Все це дуже на руку урядові Філіппін, зокрема тепер, коли робітничі профспілки погрожують страйками, а опити про виміня К. Акіно давати собі раду з комплікаціями в державі падають вниз.

НОВООБРАНИЙ ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР Індії В.П.Сінг — це 58-літній економіст і політик, який приїшов на місце Раджива Ганді та має за завдання в кількох наступних днях оформити новий уряд, який зумів би звести разом ліві та праві партії країни. В.П. Сінг, який очолює Народний фронт, де домінує його партія Джанта Даль, буде провідником уряду меншості, першого за десять років, що не буде контрольований Конгресовою партією Р. Ганді, яка займала провідне становище впродовж 42-ох років відколи Індія стала незалежною державою.

СВОБОДА SVOBODA

SVOBODA (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
 Svoboda (201) 434-0237 U.N.A. (201) 451-2200
 Бюро УНЧ у Вашингтоні (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс)
 Subscription 1 year — \$40.00 6 months — \$22.00 3 months — \$12.00
 UNA members 1 year — \$15.00 Change of address — \$1.00 Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to
 Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
 Tel. (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
 Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік \$40.00 на півроку — \$22.00 на 3 місяці — \$12.00
 Для членів УНЧ \$15.00 річно. За кожну зміну адреси — \$1.00
 Чеки і грошові ордери виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Сталінізм ще в Румунії

Після того, як по п'яти комуністичних сателітських державах покотилася мирна революція, яка все ще не завершилась, єдиною країною, яка не визнає реформ, залишилася Румунія. 23-го листопада ц.р. відбувся у Букарешті XIV конгрес румунської Компартії, який „одногослосно” обрав 71-літнього Ніколае Чаушеску знову на президентство. Він займає цей пост, який об'єднує і головування у партії, 24 роки. Щоб загарантувати собі лояльність найближчого оточення — він призначив на найвищі партійно-державні пости свою дружину, брата і свого сина. Ніколае Чаушеску зберігає диктаторсько-авторитарний режим і спирається на сильний явний і тайний поліцейський апарат, який не цурається сталінських методів. Люди застрашені і тримаються здалека від закордонних туристів. Смілчаків, які зв'язуються якимось способом критикувати режим, чекає найнижча кара — домашній арешт, але здебільшого вони арештовані і суджені каптуровим судом. Масово покарано учасників страйку у другому після Букарешту найбільшому місті Брасов. Деякі арештовані безслідно зникли. „Нью Йорк Таймс” з 24-го листопада ц.р. приніс обширний допис свого кореспондента з Букарешту під багатомовним заголовком: „У Румунії страх все ще більший, як надія”. Чаушеску хвалиться, що його Комуністична партія — найсильніша в цілій Європі, бо має 3,800,000 членів. Але це дуже непевні партійці, бо більшість їх вписались до партії не з ідейних, а виключно лиш із матеріальних причин. У Болгарії — велика харчова скрута і партійці дістають вищі приділи харчів. Немає ж явних демонстрацій, нема підпільних видань, нема нелегальних організацій.

Але невдоволення проявляється втечею людей до сусідньої Мадярщини. Саме в минулому тижні вся західна преса розписалася про втечу румунської гімнастки Надії Команечі, яка на Олімпійських Ігрищах у 1976 році, як 14-річна дівчина, отримала три золоті медалі. Втекла вона разом із шести іншими жінками після того, як відмовили їй видати паспорт і візу на виїзд закордон. За газетними вістками — мадярський уряд обіцяв їй всебічний догляд, але вона виїхала вже до Австрії. В минулих кількох місяцях втекли тисячі румунів. Це особливий удар по амбіції Чаушеску — збільшити 23-мільйонне населення Румунії протягом найближчих десяти літ до 30 мільйонів. Тому в Румунії заборонені аборт і жінки у зрілому віці мусять піддаватися лікарській опіції. Мимохіть пригадується що в Індії і Китаї існує заборона подружжю мати більше, як двоє дітей і жінок, які втретє завагітніють, піддають примусовому абортів.

Втримується Чаушеску так довго при владі, може завдяки комбінації терору і патріотичної пропаганди. Чаушеску, як і югославський комуністичний вождь Йосиф Тіто — відмовився достосувати державний бюджет до советських п'ятирічок і натаварував збройну інтервенцію у Чехо-Словаччині 1968 року. Чаушеску застеріг собі незалежність від Москви у ділянці закордонної політики і тими своїми протимосковськими ходами досягнув добрі зв'язки зі Заходом. Але вони зіпсувалися в останніх роках-місяцях, коли він вороже поставився до свободолобних рухів в інших сателітних країнах. Тепер Румунія збирає гаси приїзди зв'язки з Кубою, Китаєм і Північною Кореєю.

Західні коментатори не ворожать Чаушеску довгого правління. Його слабість є згаданий неопотизм — обсаджувати керівні становища членами своєї родини, і неповажне замилювання у титулах. Він оточується підлітками і ласо кохатє найбільш нісенітні компліменти. Не цурається прирівнювання себе до Бога, він уважає, що є „генієм” і „тираном”. Кольоритна постать і зручний грач, який, наприклад, змінив коштом життєвого стандарту населення — сплачував 20-більйоновий державний борг. Але вся його жадоба, віра в силу багнетів і зберігання у дисципліні партійну верхівку — все воно непевне, крихке. Защеплених десятиліттями страх — може сезнути, як це сталося в самому СССР, у Прибалтіці і у всіх інших п'яти сателітних країнах. Румунія подобає тепер на острів серед бурхливого моря. Чаушеску з його титуломанією і вірою у силу терору прирівнюють до римського монарха Нерона. Перед Нероном дирижала римська імперія, але прийшов час і сенат у Римі засудив його на смерть і він згинув під час утечі з Риму. Під кінець XX сторіччя нема місця на червоно помальованих Неронів.

Досі це була аксіома, викарбувана на каміні. В цьому таборі смерті загинуло чотири мільйони людей з рук нацистів. Але Єгуда Бауер, один з чоловіків істориків голокосту, публічно сказав, що справжній кількість жертв Освенціму наполовину менша. Отже загинуло біля двох мільйонів людей.

Єгуда Бауер — директор відділу студій голокосту в гебрейському університеті Єрусалиму і в інституті студій сучасного жидівства. Підстава такого твердження Бауера досить переконлива — історик має казати правду, позбавлену емоцій бідного дня. Перебільшені кількості жертв Освенціму тільки дає зброю твердження, що голокосту взагалі не було.

Якщо в Освенцімі загинуло чотири мільйони людей і до того числа додати жертв в інших таборах, то загальна цифра жертв голокосту буде шість мільйонів людей. Цю кількість прийнято вважати більш менш правильною.

Справа справжньої кількості жертв Освенціму виникла на поверхню у зв'язку із перебуванням жіночого монастиря Кармеліток на території колишнього табору. Тоді почало називати кількість жидівських жертв на 2.5 млн і 1.5 млн

Михайло Кучер

ОСВЕНЦИМ — ЧИ ЦІЛА ПРАВДА БУЛА СКАЗАНА?

жертв інших національностей, здебільшого поляків. У жовтні ц.р. Бауер у статті газети „Джерузалем Пост” назвав згадані вище дані фальшивими, „запатентованою брехнею”, себто такими, які не прийнято заперечувати.

Питому Бауер покликав ся на французького жидівського історика Юрія Веллера, який назвав цифру 1.6 млн людей загатованих, або іншим способом знищених у Освенцімі. З того 1,35 млн були жиди, 83,000 поляки, 20,000 цигани і 12,000 советських військових полонених.

Дальших 150,000 були в Освенцімі, але пізніше їх перевезли в інші місця, де більшість їх загинула. Це була польська інтелігенція, яку Гітлер зав'язав винищити. Вона могла стати емібрионом початку спротиву його політиці.

Стаття Бауера в ізраїльській пресі викликала зрозумілий переполох і спротив. Його питають пощо зменшувати кількість жидівських жертв в Освенцімі?

Відповідаючи на такі питання-закиди, Бауер гаряче

боронить право і обов'язок історика казати правду. У своєму запереченні старих відомостей кількості жертв Освенціму Бауер знайшов союзника в особі Ізраїля Гутмана, редактора Енциклопедії голокосту. Гутман був командиром жидівського підземного спротиву в Освенцімі.

Бауер далі каже, що за надто великі цифри жидівських жертв, емоційно перебільшених, дають можливість заперечувати існування голокосту взагалі. А правдиві відомості про кількість жертв голокосту скривають слід від жидівської диспори і від населення Ізраїля.

Польський комуністичний режим і польські націоналісти також давали більші цифри жидівських і польських жертв у своїх політичних цілях. Інколи польські жертви порівнювано навіть жидівським.

Бауер не має наміру поменшувати кількість польських жертв від нацистського терору. В Польщі нацисти провадили селективний, але масовий терор над тими, хто протинився. То-

му нацисти в першу чергу нищили польську інтелігенцію, а німці зав'язали знищити цілий жидівський народ.

Досить довго жидівські організації уникали займати становища до кількості жертв Освенціму.

Елан Штасберг, директор Світового жидівського конгресу, також взяв голос у справі жіночого монастиря Кармеліток на території колишнього табору Освенціму. Він признав, що довший час жидівські вчені визнавали число жертв перебільшеним. Однак постійне повторення неправдивих перебільшених цифр викликало враження, що вони правдиві. Мільйонна статистика має гіпотизуючий вплив і викликає критику.

До легенди належить про паганду жидів, що всі християни були „проти нас” — жидів за голокосту. „Нонсенс просто нонсенс” — твердить Бауер. У цілому ряді країн місцева населення спасало якусь кількість жидівського населення, загрожене нацистами і, нараженням на смерть власного життя. Також неоромально приписувати кожен антисемізм після голокосту нацистами. Аналогії бувають небезпечні своїми

(Закінчення на стор. 3)

Володимир Баран

Кантата А. Гнатишина „Рука Івана Дамаскина” в Дітроїті

В неспійній струї музичних композицій Андрія Гнатишина, найбільш плідний сучасний композитор церковної музики, що в 1976 році, зворушений глибокою релігійністю поеми Івана Франка „Рука Івана Дамаскина” скомпонував до неї музику, сполучив з нею текст в твір програмового стилю у формі кантати.

Композиція, яка вимагає великого хору та оркестру, в сучасних життєвих обставинах композитора не могла бути виявленою нашої громади. Хоча створена у Відні, місті, де композитор живе від 1930 року, кантата ця дочекалася своєї прем'єри в Дітроїті в 1989 році.

А сталося це завдяки ініціативі покійного о. Йосифа Шарого. Людина високої інтелігенції, срудит, любитель музики, о. Шарий, на посвячення нової церкви в одному з передмість Чикаго, де він є парохом, на в'язав контакт з композитором А. Гнатишином на сугестію свого диригента Ю. Позняка і замовив у нього нову Службу Божу. На урочисте посвячення церкви прибув з Відня сам композитор і диригував хором, який співав його нову Службу Божу. Дружній зв'язок між священиком і композитором вдержувався далі. Коли о. Шарий довідався, що готова кантата вже роки чекає на впровадження в світ, він, все повний енергії та ініціативи, знайшов хор, іменю хор Скулкред коледжу, який ентузіастично погодився вивчити цю композицію і відіграти її в мові оригіналу. 70-членний хор, який вітшається знаменитою репутацією, з енергійним досвідченим диригентом, був запорукою успішного завершення цього задуму.

На день концерту прибув з Відня проф. А. Гнатишин разом з дочкою Любою. Місцем концерту була католицька церква св. Марії, одна з найкращих церков в Дітроїті, яка початково охоплювала німецьку громаду. Болочим став факт, що заздалеку парубків перед концертом його ініціатор о. Шарий помер нагло. Його діло перебрав на себе о. декан Іван Лазар і вже під його провідом доведено цей задум до тріумфального кінця. Бо успіх був великий і під оглядом мис-

тецьким і пропагандним. Українська громада в великому числі прибула на концерт, участь американського хору притягнула багато неукраїнської публіки.

Концерт почався привітальним словом д-р. Павла Джуля, голови Українського Католицького Комітету Тисячоліття, який привітав композитора та усіх присутніх. Для поширення програми в першій частині були виконані чотири композиції на хор і солю, а іменю „Вірую”, „Царю Небесний”, „Богородице Діво” А. Гнатишина та „Ізбави од бід” Д. Бортияського. Ком позиція „Вірую”, речитативної побудови, не дає співакові виявити повні свої можливості, зате хор має дуже мелодійний супровід. Вже в другій композиції „Царю Небесний”, соліст Ярема Цісарук, своїм голосом героїчної краси здобув заслужений успіх. Так молитовний настрій, як і динамічна різноманітність були вміло достосовані до тексту. Композицію „Ізбави од бід” своїм милим аллютом голосом виконала Люба Гнатишина. Відомою композицією „Богородице Діво” виконала Люба Козак своїм дзвіним приспегом звучання, сопраном. Усі ці композиції були виконані при співучасті хору, якому за це і за спів кантати належить слова великої похвали не тільки за розуміння духа та настрою цих творів, але також за дуже правильну вимову чужої для них української мови.

Сама кантата, достосовуючись до змінних частин тексту із змінливими настроями, виявилася надзвичайно вдалою ліричною змісту поеми. Розпливна і лагідна коли розповідає про життя Івана Дамаскина на дворі султана Дамаску, тасмича, коли плянється змова проти нього, динамічно бурхлива коли султан обинувачує його в зраді та наказує в'язати руку. І залежно від змісту поеми, сольові партії міннялись між усіма трьома солістами. Грозу і гнів віддав баритон Я. Цісарук, благання Івана Дамаскина про поміч Матері Божої тенор Гордон Філіп, ласкаву відповідь Богоматері сопрано Л. Козак.

(Закінчення на стор. 4)

УРЯД ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНИ, дотримуючи дану ним обіцянку своєму народові в неділю, 3-го грудня ц.р., найменував членів нового кабінету, серед яких вперше за 21 рік були також включені й некоммунисти. Однак цей жест уряду був цілковито відкинутий опозицією, яка натомість заклала громадськість до дальших масових демонстрацій, щоб домогтися більших змін. В додатку, представник головної опозиційної групи Громадський форум погрожує, що одним загальним страйком, бо перший тільки двогодинний страйк був дуже успішним. Новонайменований кабінет включає п'ять некоммуністичних членів, але 16 інших членів — це коммунисти, а 13 з них були членами попереднього кабінету. Речник опозиції заявив, що число членів некоммуністів у новому кабінеті не є задовільним, немає представника Громадського форуму та не виповнено домагання щодо однієї з ключових позицій в уряді, міністра оборони або міністра внутрішніх справ, заповнено некоммуністичним членом кабінету.

іншою мовою.

Громадяни вправі звертатися до державних, партійних, громадських органів, підприємств, установ і організацій українською чи іншою мовою в їх роботі, російською мовою або мовою, прийнятою для сторін.

Відмова службової особи прийняти і розглянути звернення громадянина з посиленням на незнання мови його звернення тягне за собою відповідальність за чинним законодавством.

Рішення по суті звернення оформлюється українською мовою чи іншою мовою роботи органу або організації, до якої звернувся громадянин. За бажанням громадянина таке рішення може бути видане йому в перекладі російською мовою.

Стаття 6. Обов'язок службових осіб володіти мовами роботи органів і організацій

Службові особи державних, партійних, громадських органів, установ і організацій повинні володіти українською і російською мовами, а в разі необхідності — і іншою національною мовою в обсязі, необхідному для виконання службових обов'язків.

Незнання громадянином української або російської мови не є підставою відмови йому у прийнятті на роботу. Після прийняття на роботу службовець повинна оволодіти мовою роботи органу чи організації в обсязі, необхідному для виконання службових обов'язків.

Стаття 7. Охорона фондів і пам'яток мов Українська ССР забезпечує примноження і збереження фондів і пам'яток української мови, інших національних мов в науково-дослідних установах, архівах, бібліотеках, музеях, а також їхню охорону та використання.

Стаття 8. Захист мов Будь-які привілеї чи обмеження прав особи за мовною ознакою, мовна дискримінація неприпустимі.

Публічне приниження чи зневаження, навмисне спотворення української або інших мов в офіційних документах і текстах, створення перешкод і обмежень у користуванні ними, проповідь ворожнечі на мовному ґрунті тягнуть відповідальність, встановлену законом.

Продовження буде.

Микола Руденко

ЛИСТ В УКРАЇНУ

хотів читати, і те, що вона ця письменницька газета, досягла нечуваного для неї тиражу. Нарешті радше сама промова Михайла Гориня, Вона своїм бунтарським змістом, формою вислову і політичною гостротою перевернула все, що будь-коли було надруковано на советській Україні. Я не буду широко цитувати цю промову — досить лише одного політичного мажика, яким Горинь характеризує соціалізм, що переміг в Україні: він називає його концетабіризм соціалізмом. Жорстока правда, але ж правда. І ця страшна правда уперше була сказана так голосно перед українським народом.

Що ж, може й справді дещо зміниться в зрусіфікованому вщерть заселеному партійним мішанством Києві після виходу на пенсію Володимира Шербицького. Я хочу в це вірити, дуже хочу!

Відома: батьками НРУП є дві організації — Спілка письменників і Гельсінкська Спілка. Обидві ці організації мені однаково рідні, однаково близькі: якщо підраховувати, скільки років я віддав обом цим Спілкам, то набереться майже півстоліття. Сюди, звичайно, увійдуть і роки, коли я вивчав концетабіризм соціалізм власними кістками, засудженими в мордовських і уральських концетабірах. В тих концетабірах, де був заморожений (це не метафора: заморожений на смерть) мій соратник Василь Стус...

Я про це нагадую для того, щоб сказати: засновників НРУП я знаю добре

— знаю їхні сильні сторони й слабкі, знаю досягнення і прораханки. І знаючи це, кажу: Спілка письменників і Гельсінкська Спілка мають завжди виступати в єдності — вони прекрасно доповнюють одна одну, як ліва рука доповнює праву.

Хай пробачать мені друзі — але я зобов'язаний про це сказати: в роки брехневського терору багатьом із них бракувало відваги й мужності. Як у ті часи вигладяла „Літературна Україна” — нині соромно навіть згадати. На жаль, стало майже правилом: якщо письменника за мужне слово кидали до в'язниці — мужність його зраджувала, в „Літературній Україні” з'являлася покайна заява. І товариші легко це прощали — мовляв, хіба ж це він винен? Винна сама держава — проти сокири з лозинкою не підеш.

На цілому інших моральних принципів була заснована Українська Гельсінкська Група. Власне, принцип дуже простий. Її члени вважали: якщо ти написав покайну заяву — ти вчинив зраду. Такі люди, як Лук'яненко, Стус, Черно-віл своєю мужністю й відвагою цілком змінили характер концетабірів — що було неможливо до їхнього приходу, стало традицією після них.

Так, скажімо, у 1977 році на дев'ятнадцятій зоні Мордовії я застав традицію, створену Черноволом і Стусом: перехід на статус політв'язня. Що це означає практично? Справа в тому, що саме поняття „політв'язень” в советському суді

ЗАКОН

УКРАЇНСЬКОЇ СОВЕТСЬКОЇ СОЦІАЛІСТИЧНОЇ РЕСПУБЛІКИ ПРО МОВИ В УКРАЇНСЬКІЙ ССР

Українська ССР визнає життєдайність та суспільну цінність усіх національних мов і беззаперечно гарантує своїм громадянам національно-культурні та мовні права, виходячи з того, що тільки вільний розвиток і рівноправність національних мов, висока мовна культура є основою духовного взаєморозуміння, культурного взаємозбагачення та зміцнення дружби народів.

Українська мова є одним з вирішальних чинників національної самобутності українського народу. Українська ССР забезпечує українській мові статус державної з метою сприяння всебічному розвитку духовних творчих сил українського народу, гарантування його суверенної національно-державної майбутності.

Виховувати у громадян, незалежно від їхньої національної належності, розуміння соціального призначення української мови як державної в Українській ССР, а російської мови як мови міжнародного спілкування народів Союзу ССР — обов'язок державних, партійних, громадських органів та засобів масової інформації республіки. Вибір мови міжособового спілкування громадян Української ССР є невід'ємним правом самих громадян.

1. Загальні положення

Стаття 1. Завдання законодавства про мови в Українській ССР.

Законодавство Української ССР про мови має своїм завданням регулювання суспільних відносин у сфері всебічного розвитку і вживання української та інших мов, якими користується населення республіки, в державному, економічному і громадському житті, охорону конституційних прав громадян у цій сфері, виховання шанобливого ставлення до національної гідності людини, її культури і мови, дальшого зміцнення дружби і співробітництва народів Союзу ССР.

Освенцім...

(Закінчення зі стор. 2)

наслідками. Постійне наголошення сліз і терпіння приводить до науково-фальшивого освітлення подій і не може пам'яті жертв. Очевидно були такі, які стояли і пасивно спостерігали злочин, але як вони могли допомогти жертвам Бауер не каже.

Про українців під час Другої світової війни і про процес Дем'янока Бауер не згадує.

Жиди почали і ненормально роздмухали справу виселення монастиря Кармеліток з території колишнього Освенціму у досить несприятливий для себе час. Антисемітизм в Європі знову приходить до голосу.

Викликав його сам Ізраїль після інвазії на Ливан 1982 року. Антижидівські заголовки статей почали з'являтися в газетах та журналах. До 1982 року це було неможливе. Тепер — можливе. Перед 1982 роком було неможливо заперечувати голокості. Останніми двома роками „Радіо Іслам” і шведське національне радіо знову постійно говорять про світову жидівську змову.

„Радіо Іслам” користується матеріалом „Протоколів сіонських мудреців”. Вони були популярні в Росії до революції, однак їх вважали злісною вигадкою ІІІ Відділу царської політичної жандармерії. Але ті протоколи часто згадують „Радіо Іслам” і на них покладалися гітлерівська пропаганда. „Радіо Іслам” повідомляє, що ізраїльтяни вбивають арабських жінок, а сіоністи вбивають своїх противників у світі, навіть коли вони лежать хворі в шпиталях. З історії відомо, що це робили озвіріли совєтські матроси — вбивали в шпиталях хворих міністрів Тимчасового уряду „Юдаїзм, Тора і

Талмуд — пересякнуті расизмом і ненавистю до інших народів” — каже ісламська пропаганда.

Жидів у світі не так турбує розхристана антисемітська пропаганда „Радіо Іслам”, як байдужість європейських суспільств до такої пропаганди. Антисемітизм завжди атакував ліберальні цінності, демократичні інституції та уряди. Це справді викликає заурядованість жидівства, що 45 років після Освенціму антисемітизм приходить до голосу при мовчанні європейських інтелектуалів (чому тепер інтелектуалісти!) і взагалі людей, що мають вплив на публічну думку.

Досі прийнято вважати, що власне жиди мають рішення вплив на засоби масової інформації, а тут виходить, що воно не зовсім так. Не тільки Іслам, а також Швеція знаходиться поза їх впливом.

Тут також зовсім не згадано — невідомо чому? — про антисемітизм у СРСР за Сталіна.

В Торонто...

(Закінчення зі стор. 1)

Прихильників НРУП і допомогли акції, яку ця організація вже розпочала.

У висліді підсумки конференції дали багато нового для негатиної акції Пласту у відношенні до подій в Україні, а різноманітні вперше проаналізовані принципи поведінки на випадок різних есентуальних змін в Україні та діаспорі.

На конференції, поруч із членами Головної Пластової Булави, були також голова Головної Пластової Ради пл. сен. Любомир Романків і голова Комісії дослідів та поради пл. сен. Яро Гладкий.

У суботу і неділю, 16-го і 17-го вересня ц. р. на Бобрівці в Норт Колбрук, Конні відбулася велика літня Рада-зустріч куренів 27-го УСП і 23-го УПС „Хмельниченки”. В раді взяло участь 49 осіб. Молитвою, пластовим гімном та курінними ритуалами Батько Хмель пл. сен. Михайло Звонко відкрив Раді. Хвилюючі мовчання та окремим відзначенням вшановано пам'ять померлих членів „Хмельниченків”. Спільними нарадами провадив Батько Хмель. Народами сеньорів провадив курінний пл. сен. Всеволод Петрів. Народами старших пластунів провадив ст. плас тун Ольго Шпайло.

Відбуваючи свої наради по куренях і спільно, обидва курені переглянули курінну діяльність і службу для пласту та громади в якій беруть участь члени обох уладів.

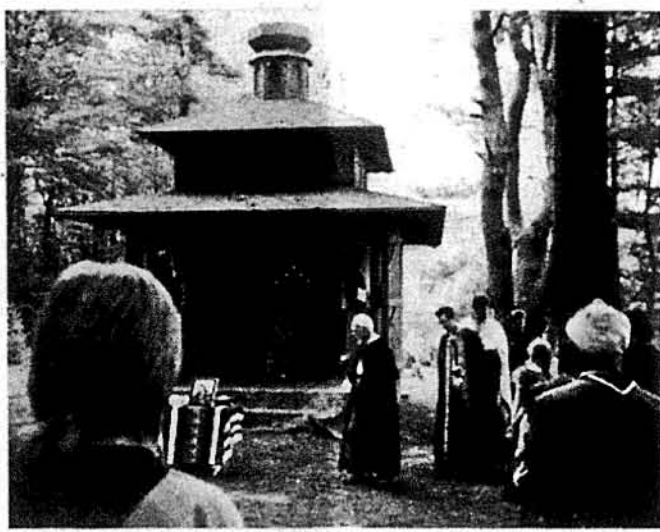
У звіті подано, що впродовж ділового 1988-1989 року, „Хмельниченки” виконали заплановані на останній великій Раді такі важливі обов'язки: від 9-го до 30-го липня м. р., переведено на Бобрівці пластові табори: новацький „Мандріва в минуле” (командант пл. сен. Дарія Ушак) і юнацький „Лисарі гурагану” (на спомин гурагану, що його пережили таборники по-лісарі, командант пл. сен. Михайло Звонко. Командантом усіх таборів був пл. сен. Зенко Ушак, бунчужним — пл. сен. Павло Черпаха. Найбільшою новиною був переведений перший раз спеціальний підтабір для 7-8-літніх новаків і новачок Історично-Культурний Ігровий Комплекс „Сторожі Родиночного Вогнища”, що його запланував, як нову історичну гру Старий Орел д-р Теодозій Самотулка основоположник ігрових комплексів та автор комплексу „Отрок”. Він був теж його командантом. Окрім, його булави, пл. сен. Надя Череминська — бунчужна, пл. сен. Христя Андрушків-Писар, Оля Царинник і Христя Соневицька — сестрички. Також його співробітниками і виховниками на цьому таборі були досвідчені новацькі виховники пл. сен. Святослав Петрів „Арапат”, який був інструктором на перших вишколах після Другої світової війни і новацьким виховником дотепер. Яків Шегрин — „братчик”, довголітній командант на таборі Бобрівка, Іст Четгем, Соняшля поляна і Бріджвотер Зенон Ушак також кількаразовий командант новацьких таборів Іст Четгем, Бобрівка та адміністратор на Іст Четгемі і Бобрівці, Павло Черпаха довголітній новацький і юнацький виховник. Цей табір завдяки добрим виховникам переведено дуже успішно. Після обговорення переведення цього табору, стверджено, що такі табори для 7-8-літніх новаків і юначків треба переводити кожного року. Такий табір вже заплановано на наступний 1990 рік на Бобрівці. Командант цього табору буде пл. сен. Теодозій Самотулка.

Кульмінаційною точкою табору в рамках святкування 1000-ліття християнства в Україні було посвячення новоствореної „Хмельниченки” каплички св. Покрови Запорізької та історичного Заповідника „За-

„Хмельниченки” відбули літні курінні ради

Підтабір 7-8-літніх новаків і новачок „Сторожі Родиночного вогнища” на Бобрівці командант пл. сен. Теодозій Самотулка.

За нагоди святкування 1000-ліття Християнства в Україні посвячення новоствореної Хмельниченки каплички св. Покрови для пластових таборів на Бобрівці.

порозька Січ”. На програмі цих святкувань склалися: відкриття, дефіляда, вільноручні вправи та новацький п'ятизмаг. Служба Божа та посвячення каплички і заповідника. В суботу, 23-го липня, о 10-й год. на таборній площі стали до звіту учасники пластових таборів та пластові курені „Хмельниченки” з курінними, курінні команди в гарних козацьких строях.

Бунчужний свята пл. сен. Славо Станчак здав звіт голові організаційного комітету свята Батькові Хмелю, пл. сен. Михайлові Звонкові, Світлані Андрушчині відчитала привіт від Крайової Пластової Старшини, а голова ОТК Бобрівки пл. сен. Володимир Луканч розповів коротко історію розбудови „Запорізької Січі” і про довголітню працю ініціатора, основоположника і фундатора Батька Хмеля. Присутні привітали Батька Хмеля та всіх інших котрі будували капличку пластовим СКОБ і новацьким ГО-ТУЙС. Старші пластуни „Хмельниченки” як призначення відданої і завзятої праці Батька Хмеля у запланованій будові і посвяченні каплички та відзначення 1000-ліття Хрищення України особливо для дітей на Бобрівці йому передали відповідну грамоту і подарували Криптик, (полеву ікону) з образом Божої Матері.

Перед почесною трибуною Пластового Проводу таборів і свята відбулася дефіляда. Першими промаршували пл. табори з прапорами і тотемами, а закінчили дефіляду курені „Хмельниченки”, на чолі яких їхали на конях в козацьких старшинських строях.

Перед почесною трибуною Пластового Проводу таборів і свята відбулася дефіляда. Першими промаршували пл. табори з прапорами і тотемами, а закінчили дефіляду курені „Хмельниченки”, на чолі яких їхали на конях в козацьких старшинських строях.

КРИТИЧНА НЕСТАЧА кваліфікованих медсестер в лікарнях метрополітального Нью Йорку викликала різке збільшення їх початкової платні з 23,000 дол. у 1985 році до 34,000 дол. у цьому році. А в 1992 році початкова платня медсестер у Нью Йорку досягатиме 42,500 дол. в рік. Минулого тижня у Бет Ізраїль Медичному центрі у Мангеттені був підписаний контракт, який гарантує кваліфікованим медсестрам річну платню у сумі 70,000 дол. Для порівняння можна взяти середню платню медсестер у штаті Нью Джерсі, яка за останні два роки зросла з 11.15 до 15.35 дол. на годину. Експерти попереджають, що нестача медсестер зростатиме із зростанням кількості хворих та людей похилого віку.

но спільний знімок з головою КПСстаршини та з обома отцями.

У другій частині прочитаного звіту подано діяльність цього куреня і подорожних стій і осіб у такому порядку: 13-го березня ц. р. несподіване помер, а 16-го березня ц. р. був похований член 23-го УПС „Хмельниченки” пл. сен. Мирослав Безушко. Команда та члени куреня взяли участь у похоронах та похоронних відправах.

22-го ц. р., „Хмельниченки” взяли участь у пластовому відбаванковому турнірі, в Гантері Н. Й.

У запланованому турнірі взяли участь 18 дружин всіх українських спортивних клубів і молодіжних організацій. Дружина Хмельниченків здобула перше місце в групі чоловіків, 27,28 і 29 травня ц. р., З'ЄДНАННЯ куренів „Хмельниченки” спільно з куренями „Спартак” підготували і провели успішно на Вовчий Тропі пластове свято Весни.

3-го липня 1989 р. несподівано помер, а 8-го липня ц. р. був похований член куреня „Хмельниченки” пл. сен. Роман В. Наум. У похоронних відправах та похороні взяли участь члени та курінні команди „Хмельниченків”.

9-го липня 1989 р., члени курінної команди з Батьком Хмелем взяли участь у посвяченні каплички Буковинського куреня.

8-29-го липня ц. р. на Вовчій Тропі командантом табору новаків був ст. пл. МIRON Дітков-Хм., а сен. Яків Шегрин-Хм. заст. і керівник програми.

26-го серпня ц. р. у Вайлуді відбулася Хмель-вечірка. На цьому закінчено звіт.

Після вечери відбуло ватру-зустріч. Від 2-ої год. ночі відбулася найбільш атракційна церемонія для молодих козаків „Ніч тривоги і відваги”. Це кінцеві іспити-перехід із кандидата на повноправного члена „Хмельниченки”. „Ніч тривоги” успішно перейшла та хмелями сіновиками іменовано п'ять молодих козаків: Стефко Білик, Борис Береза, Маки Івашків, Маркіян Соневицький і Іван Шмотолоха.

В неділю, 17-го вересня, обидва курені продовжували свої окремі та спільні наради. На спільних нарадах рішення: відбутися в місяці грудня забаву-Хмель-вечірку, 24 і 25-го лютого 1990 р. відбутися зимову Раді, згодитися до пластової станції Нью Йорку, готовність „Хмельниченки” перебратися і перевести в 1990 році на Вовчий Тропі Свято Весни та табір новаків. Окрім цього, на Бобрівці підготувати і перевести табір з піонірки для юнаків і юначок якого командантом буде пл. сен. Славо Станчук. Також табір для старшого і молодшого новачства зокрема для 7-8-літніх новаків і новачок „Сторожі Родиночного вогнища” якого командантом буде пл. сен. Теодозій Самотулка, а тому до поміч крім бушлав будуть інструктори пл. сен. Святослав Петрів, пл. сен. Яків Шегрин, пл. сен. Зенко Ушак і Павло Черпаха. Табір для 7-8-літніх обмежений до 27 дітей, стільки є міст у новому будинку. Заінтересованих просимо зголошуватися до Ст. Теодозія Самотулка Dr Theodozy Zamotulka 900 Robin Rd., Somerville N.J. 08876 Tel: 1-201-874-8890

Курінь старших пластунів вибрав курінну команду, що її очолив курінний ст. пл. Ольго Шпайло та члени курінної команди: осаулу (суддя) Андрій Раківський, референт кандидата Лесик Кмета, скарбник Петро Тенюх, хорунжий Андрій Стасів, інтендант Ярослав Ваньо, писар Андрій Титла. У курені старших пластунів перейшли іспити та одержали ступінь „прихильник” Борис Слюсарчук і Роман Крамарчук, „джур” Андрій Пришляк і Крис Баксер, „молодий козак” Марко Гайда, Роман Гришин, Орест Цікало і Олег Береза. З куреня ст. пл. „Хмельниченки” був звільнений ст. пл. Тарас Пеняківський і на курінній церемонії був переведений до сеньорського куреня „Хмельниченки”.

О 2-й по полудні молитвою та пластовим гімном Батько Хмель закрив Раді.

пл. сен. Я. Шегрин

ЗАКІНЧУЮЧИ СВОЮ п'ятиденну поїздку до Англії, основоположник „Солідарності” Лех Валенса заохочував уряд Англії та її громадян щоби використовували зміни у Східній Європі для торговельних можливостей. На пресовій конференції Л. Валенса заявив, що тоді коли Західна Німеччина має коло 380 фірм, що функціонують в Польщі, то Англія має тільки 10 чи 15. Англія збільшила свою допомогу для Польщі на 160 міль. дол. до загальної суми 200 міль. дол., однак виразно зазначила що поки будуть якісь конкретні договори, то польська економіка мусить устатуватися.

НАФТОВА КОМПАНІЯ Шелл погодилася заплатити 19,75 міль. дол. як грошове покарання за вилив 400,000 галлонів нафти минулого року поблизу побережжя Сан Франсіско. Офіційні чинники компанії Шелл заявили, що вони вже витратили 14 міль. дол. на вичищення нафтових плям. Це стало найбільшим грошовим покаранням за зачистнення середовища в Америці. Департамент справедливості проголосив в четвер, 30-го листопада, що корпорація Екзон стоїть перед ще вищим покаранням за вилив нафти на Алясці в березні ц.р., який був на багато більшим.

БІЛИЙ ДІМ ЗАПРОПОНУВАВ у четвер, 30-го листопада ц.р., зменшити державне фінансування програми медікер у фискальному 1991 році, на чому держава заощадить 8 биль. дол. Ця пропозиція, яка стосується в основному медичного забезпечення населення старшого покоління, викликала обурення деяких членів Конгресу. У цьому фискальному році, що кінчається 30-го вересня 1990 року, програма медікер досягне 114 биль. дол. Якщо ця норма залишиться б на 1992 рік, то держава витратила б на медікер 130 биль. дол. Адміністрація президента Джорджа Буша буде намагатися не перевищити суму 122 биль. дол. у цій програмі.

ПОДЯКА

3 воли Всевишнього відійшов у Вічність
дня 17-го грудня 1988 року
наш Найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО І ДІДО

бл. п.

ІВАН БРОДИЛО

Цією дорогою складаємо щирі подяки найближчій Родині і Усім, хто в час нашого родинного горя і болю по втраченому найдорожчому Особи, виявили так багато серця та висловили свої співчуття особисто, листово і телефонічно.

Щира подяка за Служби Божі, чудові квіти і за похоронні витрати.

Наша сердечна подяка о. деканові Ю. Бінковському, парохівській церкві св. Духа в Брукліні за відвідини Покійного в шпиталях і за відправлення Панахиди.

Наша щира подяка Всесвітнім Отцям: Е. Шараневичеві, парохівській церкві св. Володимира в Гемпстеді й о. В. Рибичеві за відслуження Панахиди і Святої Літургії в церкві.

Наша сердечна подяка о. митратові В. Андрушківі, парохівській церкві св. Петра і Павла в Коговз, Н. Й. за відправлення Панахиди на цвинтарі.

Моя щиро-сердечна подяка кузинці бл. п. Івана, Марії Зурко, що здалека приїхала віддати останню пошану Покійному.

Сердечно дякуємо всім, які тепло прощали Покійного після Панахиди, на цвинтарі і під час тривалих та ввічливих візитів до Братства „Броді-Лев”, Українського Музею в Нью Йорку, Фонд Катедри Українознавства при Гарварді, Пресовий Фонд „Нашого Життя” та поміч для Родини.

Померлих склали: о. В. Андрушків, о. І. Берч, К. Врубель, С. Галілей, о. І. Гаєцький, І. К. Григорів, А. Галай, М. І. Р. Данилюк, І. Дмитрій, П. І. А. Закревський, З. Зарицька, П. І. Р. Іванівський, В. Калінович, А. І. Калчак, О. Колідій з родиною, О. Крушин, З. І. О. Левницький, В. Лодзюк, П. Матичак, І. І. Мокріський, І. Олексин, М. І. Р. Олексин, О. Олексинський, О. Плечек, Х. І. Б. Подополь, П. І. Г. Молч, М. І. О. Спунчинський, М. Соробей, В. Стадник, М. Турецький, П. Цесюк, В. Юрчак, 83-річній Відділ СУА.

Ще раз щиро дякуємо всім за похоронні витрати. Нехай Всевишній винагородить Вас всіх, хто в який небузд сподівався останню прислугу нашому Найдорожчому Чоловікові і Батькові.

Ділимося сумною вісткою,
що дня 14-го листопада 1989 року
відійшла у Вічність

бл. п.

МАРІЯ ХОЛЄВЧУК

ПОХОРОН відбувся 18-го листопада 1989 р. з похоронного заведення П. Яреми до церкви св. Марії в Озон Парку, Н. Й. на цвинтар Gate of Heaven

В глибокому смутку
сестра — ЯДВИГА ЧЕЧКО з Родиною.

В понеділок, 29-го листопада 1989 р. відійшла у Вічність
на 88-му році трудодоброго життя,
заохотена Святими Тайнами

бл. п.

Стефанія з Дакурів
Кожушко

мати бл. п. Пиди-Марії Смик

ПОХОРОНЕНА на цвинтарі св. о. Миколая в Чикаго, Іллі.
5-го грудня 1989 року.

Опечалені:

о. крилошанин ЯРОСЛАВ І ЛЕСЯ ШУСТ

з Родиною

сестринка — ЗІРКА СЕНДЕЦЬКА з Родиною

у Україні

зять — д-р РОМАН П. СМІК у Coal City, Іллі.

внуки —

м-р ЕВГЕН І КАРИНА СМІКИ

д-р РОМАН М. СМІК

м-р МАРКО І АННА СМІКИ

і дальша Родина в діаспорі

Замість квітів прошу складати жертви на Будівельний Фонд
собору св. Володимира й Ольги в Чикаго, Іллі.
2245 W. Superior, Chicago, Ill. 60612

Маємо ще на складі деякий запас книжки

„РОЗДУМУВАННЯ”

Марка Аврелія

в перекладі Омелана Омеланського

Науково-Дослідне Товариство „Української” Термінології

Буенос Айрес — Нью Йорк, 1986, з друкарні Доррего, стор. 149

Ціна 10,00 дол.

SVOBODA BOOK STORE

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

New Jersey residents add 6% sales tax.

Для оформлення всегромадського комітету
НАРОДНОГО ФОНДУ ДОПОМОГИ УКРАЇНІ,
який проводитиме збірку і розподіл фондів для
допомоги українському народові в його
змаганнях до волі і незалежності

— відбудеться —

ВСЕГРОМАДСЬКЕ
ВІЧЕв неділю, 10-го грудня 1989 року
о год. 1:30 по полудні

в приміщенні

Наукового Товариства ім. Шевченка

63 Fourth Ave. (9th & 10th Sts.), New York, N.Y. 10003

НА ПОРЯДКУ НАРАД

обговорення потреби створення такого всегромадського комітету, його оформлення організаційне і

статутове

Запрошуємо до участі в цьому вічу представників
установ та організацій та охочих до співпраці діячів
української громади.

ЕКЗЕКУТИВА

УКРАЇНСЬКОЇ АМЕРИКАНСЬКОЇ

КООРДИНАЦІЙНОЇ РАДИ

Американці в Обороні Людських Прав в Україні

43 Midland Place, Newark, N.J. 07106 • (201) 373-9729

улаштує виступ

Евгена Сверстюка

на тему

Українська Гелсінкська Спілка
в Народному Русі

Евген Сверстюк:

письменник, поет, публіцист, філософ, естет

кошійний в'язень совєтських тюрем

член Української Гелсінкської Спілки

член Народного Руху

дідусь Ганнусі Сверстюк

Це п'ятий із „Вечорів у П'ятиноці” темою яких є сучасний стан в Україні, які

АГРУ влаштує для громади.

П'ятниця, 8-го грудня 1989 р., год. 7:30 вечора

Зал УКЦеркви св. Івана Хрестителя, гімнастична зала

Сенфорд Авеню, Ньюарк, Нью Джерсі

По програмі вино і закуска

Всі пожертви на пікування Ганнусі Сверстюк

Українська будівельна фірма
„ЛВІВСЬКА АЙСТРА“

виконує всі будівельні роботи, будуюмо нові будинки і ремонтуємо старі, цементні роботи, сходи, підлоги, дерево, мармур, вікна, електричні роботи, каналізація, центральне опалення і малярські роботи.
Оцінка праці безплатна.

Прошу тел. на число (718) 375-2545 — ДМИТРО ШЕЙ

Добра нагода для мешканців стейту, котрих відвідують члени родини з України.

Найбільше комерційний товар на Україні це магнетовиди на систему: PAL — SECAM, SHARP, PHILIPS, PANASONIC, GRUNDIG, SONY, TOSHIBA, HITACHI, AKAI, JVC у нас на складі, а також двокасетні магнетофони тих самих марок.

Масмо кіно-камери на всі системи. Забезпечимо посвідкою, яка звільнить від мита. Адреса:

OHIO EXPORT CORP.

6089 State Road, Cleveland, Ohio 44134. Tel.: (216) 884-1738

Кантата...

(Закінчення зі стор. 2)

Комітет для влаштування концерту: (зліва) Ярослав Дужий, д-р Павло Джуль, диригент Дейвід Джорджет, проф. Андрій Гнатюшин, о. декан Іван Лазар і д-р Мирон Гнатюк

Композиція мелодійно дуже багата, легко сприймається і коли б, як передбачено в оригіналі, вона мала супровід оркестру, а не лише фортепіану, враження було б ще більш захоплююче. Всі солісти були на висоті свого завдання, тенор Г. Фінлі заслужив на внімкове призначення за знамениті опанування нашої мови. Хор своїм співом виявив, що вповні заслуговує на славу, якою вітається в нашому місті.

Зворушлива подяка д-ра Джуль словами, слухачів повстанням з місця та неустачимими оплесками проф. Гнатюшині, квіти для диригента Дейвіда Джорджета, солістів та аккомпаньатора Говарда Ваткінса, скрипки радісних глибоко-естетичних пережиттів, цього незабутнього прояву нашої духовної творчості. Концерт відбувся в неділю, 5-го листопада ц. р.

Любов Колесняк

ДЗЕРКАПА

НОВЕЛІ

Ціна: \$13.00 з пересилкою. Мешканців стейту Нью Джерсі зобов'язує 6% ставового податку.

SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

Українці...

(Закінчення зі стор. 1)

Окремо зустрічався Л. Валенса з профспілковцями та склав візиту у Миській раді. В обідню пору відбувся столідовий полуденок з участю найвизначніших гостей Чикаго на чолі з губернатором Томсоном, посадином міста Дейлі, сенатором Саймоном, конгресменами Ростенковским та Ліпінским та багатьма іншими. Треба подивитися, як впродовж півтори години можна було виголосити кілька десятків промов, з'їсти полуденок та ще почути промову гостя.

Ті ж самі почесні гості та біля 1,800 учасників полуденку долучилися до понад 12,000 учасників відкритої публічної маніфестації на Дейлі Плаза. Знову низка промов, виступи двох хорів (один муриноский), оркестри і головне слово президента „Солідарності“. Валенса підсумував те, що він сказав на попередніх своїх виступах. Дякував Америці за підтримку визвольного руху в Польщі. „Ви нас підтримали, бо дали нам зразок демократії. Тепер очікуємо дальшої допомоги, щоб здобути свободу закріплити. Польща не має права програти що другу боротьбу за господарську відбудову, бо тоді втрачимо все“. — Мисією Валенса не збирав допомоги, щоб задовольнити нестачу харчів чи валюту кризу, чи прохати милостині. Він прохав співпраці, спільних зусиль, щоб на економічній основі вільного ринку і господарської відповідальності відбудувати спільно польську економіку.

Американська преса й усі засоби зв'язу дали найповнішу інформацію про це коротке перебування Валенси в Чикаго. Шоденник „Сан-Таймс“ опублікував окремий додаток про Польщу і польську діаспору в Чикаго. Організація зустрічей була досконалою, а польська громада взяла в них максимальну участь. В публічній маніфестації брали участь і деякі етнічні групи зі своїми прапорами, але чомусь українського не було. Польонія вітала гідно свого лідера, яку він також інспірував до праці для „старого краю“ і збереження польської ідентичності. „Можна і треба любити дві батьківщини“, — сказав Лех Валенса.

Михайло Данилюк

ПОВСТАНСЬКИЙ ЗАПИСНИК

В-во Свобода, Нью Йорк — Джерсі Ситі, 1968, стор. 286. Ціна \$10.00 з пересилкою. Мешканців Нью Джерсі зобов'язує 6% ставового податку.

Замовляти

Svoboda Book Store
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

РЕЗОЛЮЦІЇ

2-ОЇ КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ АМЕРИКАНСЬКОЇ КООРДИНАЦІЙНОЇ РАДИ

1 Конвенція шле ширший привіт українському народові і вітає всі форми й організації, які виборюють під сучасну пору право суверенно визначувати форми свого національно-політичного, суспільного і економічного життя в Україні.

2 Конвенція вітає боротьбу за права українського народу — в Україні і тих, що в останніх роках прибули в країні нашого поселення, зокрема Закордонне Представництво Української Гельсінкської Спілки, і закликає українську громаду дати йому моральну і матеріальну підтримку.

3 Конвенція вітає ієрархії Української Католицької Церкви, Української Православної Церкви і Української Євангелістичної Церкви в Україні і в діаспорі і закликає українців діяючи до посиленої акції, спрямованої на їхню легалізацію в Україні.

4 Конвенція вважає, що основним обов'язком усіх українців в розсіянні у відношенні до України є допомога українському народові у його важких змаганнях за національне самозбереження та за відновлення народоправної державної форми — Української Народної Республіки.

5 Конвенція вважає, що першою передумовою такої допомоги є об'єднання сил діаспори, а також сильне пожелання праці-активізації у всіх ділянках нашого громадського, освітнього, культурно-творчого, професійного й наукового життя; другою передумовою є вивчення обставин і потреб української людини на рідних землях; третьою — встановлення зв'язків з тими об'єднаннями й товариствами, що працюють над відродженням національної свідомості по всій Україні та з твоярами нових духово-культурних цінностей у різних ділянках життя. Конвенція вважає, що політика відчуження від проблем і потреб народу завжди починалася до занепаду і розкладу еміграції. Тож Конвенція закликає загаль громадянства, а зокрема наші фінансові установи, до посиленої жертовності для підтримки національної державно-спрямованої діяльності в Україні та конструктивних починів в діаспорі.

6 Конвенція стверджує наполегливу діяльність українських наукових установ та культурно-творчих інституцій в діаспорі та вітає спроби навізувати співпрацю з аналогічними інституціями в Україні, що можна б уважати за початкову стадію зв'язків.

7 В обличчя найновіших подій в Україні, а саме в наслідок Установчого з'їзду Народного Руху України за Перебудову в Києві (у дні 8-10-го вересня 1989 року), громадські організації, що об'єднали всі національно свідомі й діючі товариства в Україні, Конвенція закликає створити загально-громадський комітет, який провів би збірку фондів на підтримку діяльності НРУП. Конвенція пропонує створити ядро такого комітету вже тепер, проголосити про це в пресі і поширити його на дійсно загальногромадський форум, при чому відразу треба покликати Контрольну комісію для нагляду за розподілом зібраних фондів. Це був би перший крок конкретної допомоги у моменті великої потреби.

8 Конвенція занепокоєна поменшенням стану українського шкільництва та недостатнім вживанням української мови, головню молоддю, тому рекомендує вжити спільних зусиль на скріплення українського шкільництва та над поширенням вживання рідної української мови.

9 Конвенція вважає, що, зберігаючи свої питомі цінності, українська спільнота не повинна обмежуватися тільки до своєї громади, натомість шляхом активної участі в загальному житті ЗСА — культурно, економічно і політично, здобувати належний вплив на життя і події у країні нашого поселення.

10 Конвенція стоїть на становищі, що українській громаді в ЗСА потрібна одна громадсько-політична репрезентативна і закликає новообрані органи УАКР-ді працювати для досягнення цієї цілі.

11 Конвенція вітає консолідаційні заходи політичних сил в діаспорі на базі Державного Центру УНР.

12 Конвенція таврує акцію ворожих нам чинників, що звернена на знеславлювання доброго імені українського народу. Ця акція вимагає скоординованої протидії.

13 Конвенція вважає, що дітяч старшого покоління повинні доложити усіх зусиль, щоб удержати діловий зв'язок з представниками молодших поколінь і щоб поступово передавати їм обов'язки і відповідальність за цілість організованого життя нашої громади.

Приймається оголошення
СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ
у „Свободі“

Адміністрація „Свободи“ запрошує ВШановних Читачів, Установи, Організації, Товариства, Професіоналістів, Купців і все Громадянство передати свої традиційні святочні привіти у збільшеному Різдвяному числі, що зайдуть у найдавший закутини світу.

Великий тираж „СВОБОДИ“ та відповідний зміст збільшеного святочного числа, надають таким побажанням окремої вартості і значення.

ЦІНИ ОГолошень

1 цаль через 1 шпальту	\$ 7.00	4 цалі через 2 шпальти	\$40.00
1 цаль через 2 шпальти	\$10.00	5 цалів через 2 шпальти	\$50.00
2 цалі через 2 шпальти	\$20.00	6 цалів через 2 шпальти	\$60.00
3 цалі через 2 шпальти	\$30.00	та в інших розмірах.	

ОГОЛОШЕННЯ ПРИЙМАЄТЬСЯ —

за новим стилем ..... до 12-го грудня 1989 р.
за старим стилем ..... до 19-го грудня 1989 р.

При замовленні, ПРОШУ ЗАНАЧУВАТИ НА КОТРІ СВЯТА. Оголошення будуть поміщені в порядку їхнього приходу, в першому числі ті, що шкоро надішлють свої замовлення.

Зголошення святочних побажань, РАЗОМ З ГРОШОВОЮ ОПЛАТОЮ, залежно від величини оголошень, надсилати до:

„СВОБОДА“

30 Montgomery Street

Jersey City, N.J. 07302

KOBASNIUK TRAVEL INC.

157 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

(212) 254-8779

(800) 535-5587

— 70 YEARS OF EXPERIENCE —

Established 1920

CELEBRATE
CHRISTMAS
OR
EPIPHANY
in LVIV

VERTEP

JANUARY 2-12, 1990

11 Days LVIV 6 Nights
JAN. 3 — Budapest in transit
JAN. 4-10 LVIV
JAN. 11-12 Budapest
Breakfast Basis
\$1599.00 Single Suppl. \$185.00
Escort: Andrew Lastowicky

Final booking date November 29th

YORDAN

JANUARY 15-26, 1990

12 days LVIV 7 Nights
JAN. 16 — Budapest in transit
JAN. 17-24 LVIV
JAN. 25-26 Budapest
Breakfast Basis
\$1650.00 Single Suppl. \$192.00
Escort: Halya Hirniak

Final booking date December 15, 1989

To: KOBASNIUK TRAVEL INC.
157 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

Enclosed is \$250.00 per person

LAND PORTION DEPOSIT for .....

Name ..... ☐ VERTEP ☐ YORDAN Tour

Address ..... Street ..... City ..... State ..... Zip Code .....

Telephone: Area Code (.....) ..... I need TERNOPIL Stay ☐

I AM a U.S.A. CITIZEN ☐

I AM NOT a U.S.A. CITIZEN ☐

СОЮЗИВКА • SOYUZIVKA

Ukrainian National Association Estate

Leominster Road, Ketterborough New York 12440

914-620-5041

A Year Round Resort

Найкращим різдвяно-святотичним подарунком
для вашої дружини буде

ПРОВЕСТИ РІЗДВО ХРИСТОВЕ

з рідною і приятелями

на СОЮЗИВЦІ!

Прибувайте на Союзівку і святкуйте з нами!

Від 23-го до 25-го грудня 1989 року
або від 5-го до 7-го січня 1990 р.

Спеціальна оплата — 100 дол. від особи, включає:
в день приїзду, перед вечерею, прийняття
з сиром і вином, а на другий день,
снідання, обід і традиційна Свята Вечера.
На Різдво — снідання і святотичний обід
з індиом або стейком.
Приймається резервація враз із депозитом
по 25.00 дол. від особи.

Оплата за саму Св. Вечерю — \$15.00 від особи
На Новий Рік 31-го грудня маємо ще
тільки деякі кімнати.

КРАМНИЦЯ СОЮЗИВКИ

є відкрита цілий рік

Маємо великий вибір цікавих
подарунків під ялинку,
як і на різні okazji.

УПРАВА СОЮЗИВКИ

26 First Avenue

New York, N.Y. 10009

Tel.: (212) 473-3550

НА СВЯТА: ВЕЛИКИЙ ВИБІР
ДАРУНКІВ — кераміка, різьба,
вишивки, карточки.

РІЗНЕ

ШКІРНІ

НЕДУГИ

РАК ШКІРИ

ВЕНЕРИЧНІ

ХВОРОБИ

ЗАБІГИ ПРОТИ ВТРАТИ

ВОЛОССЯ

ЗАСТРИКИ COLLAGEN

ЛІКУВАННЯ ЗМОРЩОК

JIM

BARAL, M.D.

ЛІЦЕНЗІЙОВАНИЙ

ДЕРМАТОЛОГ

Центр американської

дерматології

(212) 247-1700

210 Central Park South

New York, N.Y.

(bet. 5'way & 7th Ave.)

Medicare приймається.

Пациєнти приймаються тільки

за домовленістю.

Можете знайти нас скоро

в NYNEX Yellow Pages.

ДО ВИНАЙМУ

КОНДОМІНІУМ

до винайму на Флориді, в

Українському Селі св. Андрея,

North Port, Florida. Гарно умеб-

льоване. За інформацією тел.:

(203) 633-3483

РОЗШУКИ

Рідні із села Верчан (тепер в

Казахстані) просять

ІВАН ПAVЛІЧКУ,

доктора ветеринара зі Стрия

подати свою адресу до:

Мр Димитро Козак (Характерник)

P.O. Box 2553, Winnipeg, Man.,

Canada R3C 4B3

ЗБОРИ

ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ,

17-ГО ГРУДНЯ 1989 р.

Централ Фанс, Ровд Айленд.

Річні загальні збори 93-го Відді-

л-ва ім. Івана Франка о год 4-ї

по пол. в домі Надії Данилюк,

106 Розмери Ровд, Пантукет, Р.

Ай. Проситись обов'язково всіх

членів прибути. — Управа.

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ

ПОГРЕБНИК

Займається похоронами

в BRONX, BROOKLYN

NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

ЛУІС НАЙРО — директор

Родина ДМИТРИК

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N.Y. 10009

(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN

FUNERAL DIRECTORS

AIR CONDITIONED

Обслуга ШИРА — ЧЕСНА

Our Services Are Available

Anywhere in New Jersey

Також займаємося похоро-

нами на цвинтарі в Бавнд

Бруку і перенесенням тіл

них Останків з різних країн

світу

UNION FUNERAL HOME

1600 Stuyvesant Avenue

(corner Stanley Terr.)

UNION, N.J. 07083

(201) 964-4222

ПАМ'ЯТНИКИ

з різних гранітів, ставимо на

цвинтарях св. Андрія в Бавнд

Бруку св. Духа в Гемптонбур-

гу та інших.

ВІДОМА СОЛІДНА

ФІРМА

Cypress Hills

Monuments

Власник — українець

ВОЛОДИМИР

БІЛАНСЬКИЙ.

К. М. КАРДОВИЧ

О. ЛОБАЧЕВСЬКА

800 Jamaica Avenue